

Ewaluacja drugiej edycji Budżetu Obywatelskiego w Nowym Sączu

Nowy Sącz, Grudzień 2017

WSTĘP

Prezydent Miasta Nowego Sącza po raz drugi podjął decyzję o włączeniu mieszkańców w bezpośrednie decydowanie o lokalnych wydatkach poprzez realizację budżetu obywatelskiego na 2017 rok. W celu ustalenia zasad b.o. powołano Zespół ds. budżetu obywatelskiego **Zarządzeniem Prezydenta Miasta Nowego Sącza Nr 35/2016 z dnia 12 lutego 2016 r.** Do zadań Zespołu należało w szczególności opracowanie harmonogramu budżetu obywatelskiego na 2017 r. w terminie do 15 lutego 2016 r., koordynacja wszystkich działań wynikających z harmonogramu, nadzór nad prawidłowym wdrożeniem budżetu obywatelskiego oraz sporządzenie ewaluacji wdrożenia tego budżetu z terminem do 31 grudnia 2017 r. i podanie jej do publicznej wiadomości.

Prace rozpoczęto od opracowania **Planu działań przy wdrażaniu budżetu obywatelskiego Miasta Nowego Sącza na 2017 rok.** Plan działań podzielono na sześć faz, tj.:

FAZA 0 – „Etap przygotowania dokumentacji”, podzielona na siedem działań, przewidzianych do realizacji w okresie od 11.01.2016-31.12.2017, na które składało się m.in. opracowanie niezbędnych zarządzeń i planów działań;

FAZA I – „Obsługa informatyczna”, podzielona na trzy działania z okresem realizacji do 24.06.2016, polegające głównie na przygotowaniu i prowadzeniu strony internetowej;

FAZA II – „Szkolenia”, podzielona na trzy działania z okresem realizacji od 16.02-11.03.2016, w tym szkolenia Dyrektorów i pracowników UM oraz Zarządów Osiedli;

FAZA III – „Promocja”, podzielona na siedem działań z okresem realizacji od 16.02-10.09.2016, do której w szczególności należało przekazanie informacji nt. b.o. do wiadomości publicznej z wykorzystaniem mediów oraz za pomocą ulotek informacyjnych;

FAZA IV – „Weryfikacja i ocena”, podzielona na siedem działań z okresem realizacji od 14.03-01.07.2016, na które składały się przede wszystkim działania związane z naborem i weryfikacją projektów zadań oraz kampanią informacyjną;

FAZA V – „Głosowanie”, podzielona na dwanaście działań z okresem realizacji od 15.02-01.09.2016, dotyczących m.in. opracowania niezbędnych procedur dotyczących trybu przeprowadzenia głosowania poprzez zapewnienie urn do głosowania ręcznego w punktach stałych i przenośnych, weryfikacji danych osobowych osób głosujących oraz kart do głosowania, jak również ogłoszenia wyników głosowania.

Podsumowując, ramy czasowe budżetu obywatelskiego na 2017 r. zamykały się w okresie 8 miesięcy, od stycznia do września 2016 roku.

ZAŁOŻENIA BUDŻETU OBYWATELSKIEGO

Regulamin budżetu obywatelskiego Miasta Nowego Sącza wprowadzono **Zarządzeniem Nr 30/2016 Prezydenta Miasta Nowego Sącza z dnia 10 lutego 2016 r.** W regulaminie określono środki przeznaczone na realizację zadań publicznych w ramach budżetu obywatelskiego w wysokości do 2 mln zł z zastrzeżeniem, iż o ostatecznej wysokości środków finansowych przeznaczonych na ten cel zadecyduje Rada Miasta Nowego Sącza w Uchwale Budżetowej Miasta. Kwota przeznaczona na budżet obywatelski w przeliczeniu na 1 mieszkańca nie odbiega od kwot przeznaczonych na ten cel w innych miastach. Porównanie do środków, jakie przeznaczyły inne polskie miasta na budżet obywatelski w przeliczeniu na jednego mieszkańca obrazuje poniższa tabela.

Tabela 1: Środki przeznaczone na budżet obywatelski w wybranych miastach

Lp.	Miasto	Liczba mieszkańców	Kwota wydatków ogółem z UB na 2016 r.	Kwota przeznaczona na BO	Rok BO	Udział BO w wydatkach miasta	Kwota przeznaczona na BO w przeliczeniu na mieszkańca (w zł)
1	Katowice	298 111	1 609 843 684	21 771 108	2017	1,35%	73
2	Łódź	696 503	3 840 394 447	40 000 000	2017	1,04%	57
3	Wrocław	637 683	3 953 577 738	25 000 000	2017	0,63%	39
4	Poznań	540 372	3 221 867 760	17 500 000	2017	0,54%	32
5	Gorlice	27 903	91 321 931	900 000	2017	0,99%	32
6	Gdańsk	463 754	2 680 564 607	12 500 000	2017	0,47%	27
7	Kielce	197 704	1 150 430 201	5 000 000	2017	0,43%	25
8	Nowy Sącz	83 993	462 618 404	2 000 000	2017	0,43%	24
9	Tarnów	110 110	620 308 781	2 000 000	2017	0,32%	18
10	Stary Sącz	23 532	90 471 937	400 000	2017	0,44%	17
11	Kraków	765 320	4 668 153 875	12 145 000	2017	0,26%	16

Źródło: Opracowanie własne

W regulaminie określono, iż zgłaszane zadania mogą mieć charakter zarówno lokalny (realizowane w ramach jednego osiedla), jak i ogólnomiejski i mogą dotyczyć wzbogacenia infrastruktury miejskiej poprzez budowę, rozbudowę lub modernizację jej elementów, działań służących poprawie warunków życia i funkcjonowania mieszkańców oraz wydarzeń o charakterze prospołecznym, kulturalnym, oświatowym lub sportowym.

Projekty zadań publicznych mógł zgłosić każdy mieszkaniec Nowego Sącza, który w momencie wypełniania wniosku miał ukończone 18 lat i do wniosku załączył listę poparcia podpisaną przez co najmniej 30 pełnoletnich mieszkańców Nowego Sącza. Dopuszczono jednorazową możliwość uzupełnienia lub modyfikacji wniosku przez wnioskodawcę po terminie złożenia, w ciągu 7 dni, w przypadku stwierdzenia wystąpienia w nim braków niezbędnych do analizy projektu zadania bądź gdy projekt przekraczał dopuszczalną wysokość środków zaplanowanych na realizację w ramach budżetu obywatelskiego. Ponadto w przypadku stwierdzenia, iż dwa lub więcej projektów dotyczą takich samych bądź bardzo podobnych zadań publicznych, dopuszczono za zgodą wnioskodawców połączenie tych projektów w jeden.

W tej edycji b.o. określono limit budżetowy, który dla jednego zadania nie mógł przekroczyć kwoty 400 000 zł. Powyższe ograniczenie wprowadzono, gdyż w pierwszej edycji zwyciężył projekt, którego koszty realizacji wyniosły prawie 2 mln zł, czyli wyczerpał całą pulę zaplanowanych środków tym samym eliminując do realizacji inne, mniejsze lecz również bardzo ciekawe i potrzebne projekty. Ustalenie limitu dla całkowitego budżetu na realizację projektu dało gwarancję, iż w ramach b.o. zostanie zrealizowanych więcej niż jeden projekt, co w efekcie doprowadziło do osiągnięcia większej satysfakcji mieszkańców Miasta.

W regulaminie określono również zasady głosowania i obliczania wyników. Aby głosowanie było ważne, musiało w nim wziąć udział co najmniej 3 tyś. mieszkańców Nowego Sącza, którzy w dniu głosowania posiadali prawo wyborcze. Każdy mieszkaniec posiadał tylko 1 głos, i mógł go oddać poprzez wypełnienie karty do głosowania, w sposób tradycyjny w punktach do głosowania wrzucając kartę do urny, a także za pośrednictwem internetu, platformy e-puap lub przesłanie pocztą.

Do regulaminu załączono wzory: Formularza zgłoszenia projektu zadania publicznego do budżetu obywatelskiego Miasta Nowego Sącza na 2017 rok, Listy poparcia dla projektu zadania publicznego do budżetu obywatelskiego Miasta Nowego Sącza na 2017 rok. Natomiast, w odróżnieniu do poprzedniej edycji b.o., do regulaminu nie załączono Karty do głosowania na zadanie publiczne do budżetu obywatelskiego Miasta Nowego Sącza w celu uniknięcia wypełniania tych kart przed okresem przeznaczonym na głosowanie. W pierwszej edycji zdarzały się przypadki, iż wnioskodawcy posiadając wzór Karty do głosowania zbierali

głosy jeszcze przed terminem określonym w harmonogramie, co mogło prowadzić do stworzenia nierównych szans zwycięstwa dla poszczególnych projektów. W budżecie obywatelskim na 2017 r. Karty do głosowania, których wzór ustalono **Zarządzeniem Nr 189/2016 Prezydenta Miasta Nowego Sącza z dnia 20 czerwca 2016 r.**, udostępnione zostały w przeddzień głosowania, co ostatecznie wyeliminowało ryzyko związane z nierównym czasem na oddawanie głosów i wyrównało szanse zwycięstwa dla wszystkich zgłoszonych projektów.

Zespół ds. budżetu obywatelskiego sprawował nadzór nad prawidłowym wdrożeniem budżetu obywatelskiego poprzez koordynację wszystkich działań wynikających z harmonogramu.

HARMONOGRAM BUDŻETU OBYWATELSKIEGO

Harmonogram budżetu obywatelskiego Miasta Nowego Sącza na 2017 rok został wprowadzony **Zarządzeniem Nr 36/2016 Prezydenta Miasta Nowego Sącza z dnia 12 lutego 2016 r.**, a następnie zmieniony **Zarządzeniem Nr 55/2016 Prezydenta Miasta Nowego Sącza z dnia 1 marca 2016 r.** i zawierał ogólne ramy czasowe przeznaczone na realizację zadań w sprawie budżetu obywatelskiego. Zmiana harmonogramu dotyczyła przede wszystkim przeprowadzenia głosowania jeszcze przed okresem wakacyjnym, a nie jak pierwotnie planowano na początku wakacji, gdzie większość sędeczian wyjeżdża na urlopy wypoczynkowe. W ten sposób umożliwiono oddanie głosu na projekty w ramach b.o. jak największej liczbie mieszkańców Nowego Sącza.

11 stycznia - 15 lutego 2016	opracowanie regulaminu budżetu obywatelskiego, planu działań, zarządzeń prezydenta
16 lutego - 11 marca 2016	kampania informacyjna, szkolenie dla zarządów osiedli
14 marca - 29 kwietnia 2016	nabór projektów
2 maja - 3 czerwca 2016	weryfikacja projektów
7 czerwca 2016	ogłoszenie listy projektów
7 czerwca - 24 czerwca 2016	kampania informacyjna

25 czerwca - 2 lipca 2016	głosowanie
3 lipca - 31 sierpnia 2016	weryfikacja kart do głosowania i danych osobowych
do 1 września 2016	sporządzenie listy zadań do realizacji, ogłoszenie wyników głosowania

Na styczeń-luty 2016 zaplanowano opracowanie procedur, zarządzeń prezydenta oraz przeprowadzenie szkoleń wybranych pracowników każdego wydziału Urzędu Miasta bezpośrednio zaangażowanych w prace nad budżetem obywatelskim oraz wszystkich chętnych. Na luty-marzec 2016 zaplanowano kampanię informacyjną poprzez zorganizowanie konferencji prasowych, ogłoszenia w prasie i telewizji regionalnej, w internecie, oraz poprzez druk i rozpowszechnianie ulotek informacyjnych. W okresie od połowy marca do końca kwietnia 2016 zaplanowano nabór projektów, a ich weryfikacja została zaplanowana na maj-czerwiec 2016. Na dzień 07 czerwca 2016 zaplanowano ogłoszenie listy projektów i jednocześnie kampanię informacyjną o projektach dopuszczonych do głosowania oraz o formach i zasadach głosowania z terminem do 24 czerwca 2016. Samo głosowanie zostało zorganizowane w okresie 7 dni, tj. od 25 czerwca do 2 lipca 2016. Na weryfikację kart do głosowania i danych osobowych przeznaczono okres od 03 lipca-31 sierpnia 2016, a 01 września 2016 sporządzono listy zadań do realizacji i ogłoszono wyniki głosowania.

KAMPANIA INFORMACYJNA I SZKOLENIOWA

Prowadzona w trakcie realizacji budżetu obywatelskiego na rok 2017 akcja informacyjno-edukacyjna obejmowała następujące działania:

- mailing dotyczący rozpoczynającego się głosowania w ramach budżetu obywatelskiego Miasta Nowego Sącza na 2017 rok między innymi do miejskich jednostek organizacyjnych, spółek miejskich, ok. 300 organizacji pozarządowych oraz sądeckich szkół podstawowych i gimnazjalnych,
- Współpraca ze środkami masowego przekazu (prasa lokalna, telewizja) oraz Internet,
- Współpraca z wydawcami bezpłatnych lokalnych gazet,

- Umieszczanie artykułów dotyczących poszczególnych etapów realizacji drugiej edycji budżetu obywatelskiego Miasta Nowego Sącza na stronie miasta www.nowysacz.pl oraz stronie poświęconej budżetowi obywatelskiemu www.bo.nowysacz.pl
- konferencje prasowe:
 - 17 lutego 2016 r. konferencja dot. rozpoczynającej się 2 edycji budżetu obywatelskiego Miasta Nowego Sącza na rok 2017;
 - 5 maja 2016 r. – podsumowanie etapu składania projektów w ramach budżetu obywatelskiego Miasta Nowego Sącza na rok 2017;
 - 30 maja 2016 r. konferencja dot. weryfikacji projektów zgłoszonych w ramach budżetu obywatelskiego Miasta Nowego Sącza na rok 2017;
 - 24 czerwca 2016 r. w sprawie rozpoczynającego się głosowania w ramach budżetu obywatelskiego Miasta Nowego Sącza na rok 2017;
 - 30 sierpnia 2016 r. przedstawienie wyników głosowania.
- informacje na tablicach ogłoszeniowych Urzędu Miasta Nowego Sącza zlokalizowanych na terenie miasta, tj. około 70 tablic (umieszczono Obwieszczenie Prezydenta Miasta Nowego Sącza z dnia 3 czerwca 2016 r. o liście projektów zadań, które poddane będą do głosowania ogółu mieszkańców w głosowaniu nad budżetem obywatelskim oraz Obwieszczenie Prezydenta Miasta Nowego Sącza z dnia 25 maja 2016 r. o wykazie punktów głosowania nad budżetem obywatelskim na 2017 rok i o sposobie głosowania).

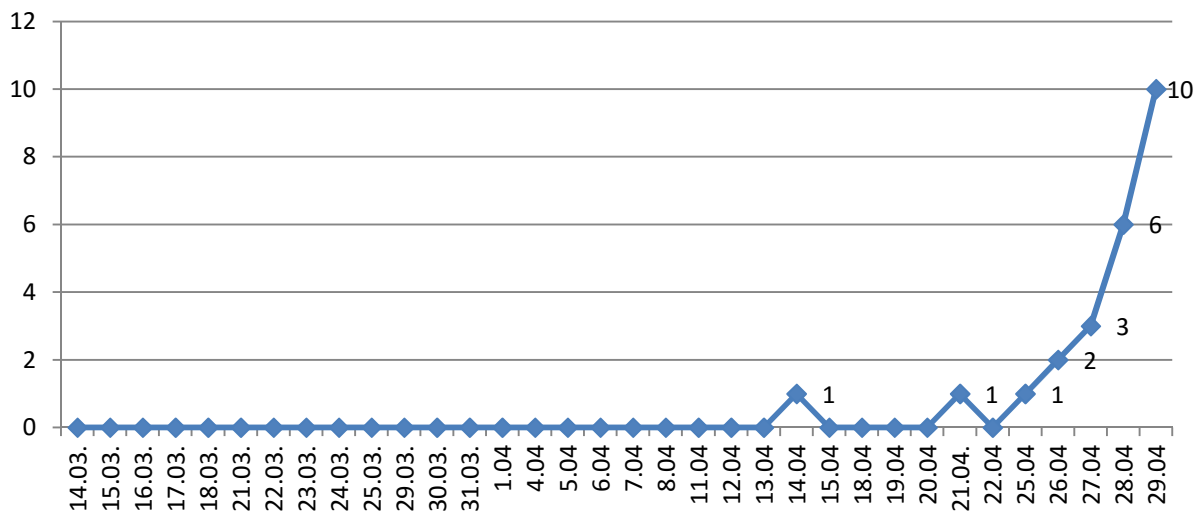
ZGŁASZANIE PROPOZYCJI ZADAŃ

Termin składania projektów zadań do budżetu obywatelskiego wprowadzono **Zarządzeniem Nr 42/2016 Prezydenta Miasta Nowego Sącza z dnia 16 lutego 2016 r.** Termin ustalono na okres od 14 marca do 29 kwietnia 2016 r. Projekty zadań publicznych do budżetu obywatelskiego mógł składać każdy mieszkaniec Nowego Sącza, który w momencie wypełniania wniosku miał ukończone 18 lat.

Początkowo propozycje projektów zadań do budżetu obywatelskiego wpływały bardzo wolno, w okresie od 14.03. do 27.04.2016 r. było ich łącznie 8. W dwóch ostatnich dniach nastąpił znaczny wzrost ilości złożonych wniosków, i tak w dniu 28.04.2016 r. wpłynęło ich 6, natomiast w dniu 29.04.2016 r. aż 10 co stanowiło ponad 40% wszystkich wniosków, które

wpłynęły przez cały okres. Podobną tendencję można było zaobserwować podczas poprzedniej edycji b.o., jednak wówczas ogółem wniosków wpłynęło o 40 więcej. Na uwagę jednak zasługuje fakt, iż we wnioskach złożonych do budżetu obywatelskiego na 2017 r. stwierdzono wystąpienie mniejszej ilości błędów formalnych.

Wykres 1: Tempo wpływu wniosków z projektami zadań do budżetu obywatelskiego w terminie od 14.03. do 29.04.2016 r. z uwzględnieniem tylko dni roboczych.

Źródło: Opracowanie własne

WERYFIKACJA I OCENA

W celu przeprowadzenia weryfikacji do oceny projektów zadań zgłaszanych przez mieszkańców w ramach budżetu obywatelskiego Miasta Nowego Sącza na 2017 r., **Zarządzeniem Nr 37/2016 Prezydenta Miasta Nowego Sącza z dnia 12 lutego 2016 r.** powołano Zespół weryfikujący. W skład Zespołu wchodził Przewodniczący i jego Zastępca, Sekretarz oraz czterech członków. Ponadto do składu Zespołu zaproszono trzech Radnych Rady Miasta Nowego Sącza wskazanych przez Radę Miasta. Zespół posiadał również protokolanta. W razie konieczności przeprowadzenia dodatkowych konsultacji Przewodniczący lub Zastępca mogli zapraszać do udziału w pracach Zespołu inne osoby nie wchodzące w jego skład. W związku z powyższym dodatkowo zaproszono do udziału

w pracach nad weryfikacją złożonych projektów zadań Dyrektorów i pracowników wydziałów merytorycznych i jednostek organizacyjnych. Do zadań Zespołu należało: weryfikacja projektów zadań publicznych zgłaszanych w ramach budżetu obywatelskiego, zatwierdzenie ostatecznej wyceny projektów tych zadań na podstawie szacunków przeprowadzonych przez właściwe komórki organizacyjne Urzędu bądź miejskie jednostki organizacyjne, sporządzenie listy projektów poddanych pod głosowanie mieszkańców oraz podanie do publicznej wiadomości wyników weryfikacji merytorycznej. Zapewniono pomoc prawną dla Zespołu, którą świadczył Zespół Radców Prawnych Urzędu Miasta.

Tryb postępowania weryfikacyjnego dotyczącego projektów zadań publicznych do budżetu obywatelskiego Miasta Nowego Sącza na 2017 r. został uregulowany **Zarządzeniem Wewnętrznym Nr 37/2016 Prezydenta Miasta Nowego Sącza z dnia 1 marca 2016 r.** Każdy formularz z projektem zadania publicznego został zarejestrowany w kolejności wpływu, z datą i godziną wpływu w Biurze Obsługi Mieszkańców, a następnie przekazany do Kancelarii celem uszeregowania poprzez nadanie numeru ID zgodnie z datą i godziną wpływu. Wszystkie projekty zadań publicznych wraz z towarzyszącymi im listami poparcia przekazano do Zespołu Weryfikującego na ręce jego Przewodniczącego. Następnie listy poparcia załączone do formularzy, z klauzulą poufności informacji, były przekazywane do Wydziału Spraw Obywatelskich celem weryfikacji danych osobowych w ciągu maksymalnie dwóch dni. Administratorem danych osobowych przetwarzanych w ramach budżetu obywatelskiego był Urząd Miasta Nowego Sącza, a ich podanie było niezbędne do zweryfikowania, czy osoby zgłaszające projekt są do tego uprawnione. Odbiorcami tych danych były osoby biorące udział w opiniowaniu złożonych projektów. Sprawdzone formularze spełniające wymogi formalne niezwłocznie przekazywano do właściwych komórek organizacyjnych bądź miejskich jednostek organizacyjnych. Weryfikacja następowała z wykorzystaniem karty analizy zadania publicznego, którą po wypełnieniu przedkładano do Zespołu Weryfikującego na ręce Przewodniczącego. Zespół Weryfikujący na posiedzeniach zapoznawał się z kompletną dokumentacją poszczególnych projektów zadań i na tej podstawie ostatecznie wydawał decyzje, poprzez zwykłą większość głosów w głosowaniu jawnym, które zadania zostaną poddane pod głosowanie mieszkańców.

Wyniki weryfikacji merytorycznej wniosków złożonych w ramach procedury Budżetu Obywatelskiego Miasta Nowego Sącza na rok 2017 ogłoszono **Zarządzeniem Nr 165/2016 Prezydenta Miasta Nowego Sącza z dnia 30 maja 2016 r.** Wpłynęły 24 wnioski, z czego pod głosowanie przyjęto 20. Pozostałe 4 nie zostały poddane pod głosowanie, w tym 1 został wycofanych przez Wnioskodawcę, 2 zostały odrzucone jako niespełniające wymagań określonych regulaminem budżetu obywatelskiego oraz 1 odrzucono ze względu na braki formalne.

Tabela 2: Przyczyny odrzucenia projektów zadań na etapie weryfikacji i oceny

PODSTAWA REGULAMINU B.O.	PRZYCZYNY ODRZUCENIA	ILOŚĆ WYSTĄPIENIA
§ 13 ust. 10	Realizacja zadania miałyby przebiegać na nieruchomościach nie będących własnością Miasta Nowego Sącza	2
§ 8 ust. 1	Wnioskodawca nie figuruje w rejestrze mieszkańców Nowego Sącza – wniosek nieformalny	1

Źródło: Opracowanie własne

Ilość wszystkich wniosków, które wpłynęły do realizacji w ramach budżetu obywatelskiego na 2017 r. była prawie trzykrotnie mniejsza niż w roku poprzednim, kiedy zarejestrowano wpływ łącznie 64 wniosków. Jednak odsetek wniosków odrzuconych, nieformalnych i wycofanych przez Wnioskodawcę w porównaniu do wszystkich złożonych wniosków wyniósł ok. 17%, co w porównaniu z odsetkiem tych wniosków z pierwszej edycji b.o., plasującej się na poziomie ok. 42%, stanowi bardzo dobry wynik. Wnioskować przy tym należy, iż wnioski do budżetu obywatelskiego na 2017 r. były bardzo dobrze i rzetelnie opracowane, jak również prawidłowo oszacowane. Najczęstszą przyczyną odrzucenia wniosków na etapie ich weryfikacji i oceny był teren lub budynek wskazany przez wnioskodawcę jako miejsce realizacji zadania publicznego, który nie stanowił własności Miasta Nowego Sącza. Natomiast, w porównaniu do poprzedniej edycji, nie powtórzyły się błędy w zakresie przekroczenia kosztów realizacji zadań, co spowodowane było przeprowadzaniem na bieżąco modyfikacji pojedynczych projektów, gdzie Wnioskodawcy zgodnie z Regulaminem budżetu obywatelskiego jednorazowo mogli dokonać korekty swojego wniosku. W kilku przypadkach Wnioskodawcy godzili się na ograniczenie zakresu proponowanych do realizacji zadań celem osiągnięcia wymagalnego limitu budżetowego.

Wnioskodawcy chętnie korzystali z przykładowego kosztorysu zadań zamieszczonego na stronie internetowej oraz z bezpośrednich numerów telefonów i adresów e-mail do kontaktu z wyznaczonymi pracownikami UM w sprawie pytań szczegółowych.

GŁOSOWANIE

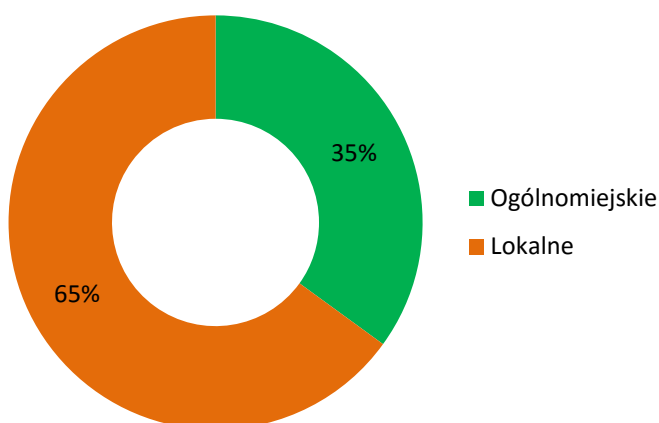
Zarządzeniem Nr 38/2016 Prezydenta Miasta Nowego Sącza z dnia 12 lutego 2016 r. powołano Komisję ds. głosowania nad budżetem obywatelskim Miasta Nowego Sącza na 2017 rok. Komisja składała się z Przewodniczącego (zmiana Przewodniczącego **Zarządzeniem Nr 56/2016 z 01 marca 2016 r.**) i jego zastępcy, sekretarza oraz członka. Do składu Komisji zaproszono także jednego Radnego Rady Miasta Nowego Sącza wskazanego przez Radę Miasta. Do zadań Komisji należało ustalenie trybu przeprowadzenia głosowania, ustalenie i podanie do publicznej wiadomości wykazu punktów głosowania, ustalenie i podanie do publicznej wiadomości wzoru karty do głosowania, ogłoszenie głosowania, weryfikacja kart do głosowania, weryfikacja danych osobowych z kart do głosowania, ustalenie wyników głosowania, sporządzenie listy zadań do realizacji oraz ogłoszenie wyników głosowania.

Listę przyjętych projektów zadań, które poddane były do głosowania ogółu mieszkańców, ogłoszono **Zarządzeniem Nr 164/2016 Prezydenta Miasta Nowego Sącza z dnia 30 maja 2016 r.** Lista zawierała 20 projektów zadań w kolejności ustalonej przez Prezydenta Miasta poprzez publiczne losowanie, które odbyło się w dniu 30 maja 2016 r. Listę projektów zadań zgłoszonych w ramach procedury budżetu obywatelskiego, które poddane zostały pod głosowanie ogółu mieszkańców podano do publicznej wiadomości w formie **OBWIESZCZENIA** Prezydenta Miasta Nowego Sącza z dnia 3 czerwca 2016 r.

Wiele projektów, zwłaszcza tych „twardych” związanych z inwestycjami w infrastrukturę posiadało swoje odniesienie w przestrzeni. Dlatego na stronie www.bo.nowysacz.pl udostępniono mapę cyfrową z zaznaczonymi lokalizacjami projektów podlegających głosowaniu. Każdy internauta przed podjęciem wyboru projektu mógł się szczegółowo zapoznać ze źródłowym wnioskiem składanym przez wnioskodawców wraz z ustaleniami, zmianami i modyfikacjami jakie zachodziły w wyniku uzgodnień z urzędnikami jak i pomiędzy samymi wnioskodawcami (połączenia projektów).

Większość stanowiły zadania o charakterze lokalnym (osiedlowym) bo aż 65% wszystkich poddanych pod głosowanie projektów (w poprzedniej edycji b.o. zadania lokalne stanowiły 57% wszystkich projektów). Pozostałe 35% stanowiły zadania ogólnomiejskie. Powyższe świadczy przede wszystkim o dużej identyfikacji mieszkańców miasta ze swym środowiskiem lokalnym. Z wszystkich osiedli Nowego Sącza projekty zadań lokalnych dotyczyły aż 12-tu z nich co oznacza, że mieszkańcy połowy sądeckich osiedli zgłosili propozycje zadań do b.o. zlokalizowanych na osiedlowym terenie. Ponadto 2 osiedla zawierały więcej niż jeden projekt zadania na własnym terenie.

Wykres 2: Podział projektów zadań poddanych pod głosowanie ogółu mieszkańców na lokalne i ogólnomiejskie (w %)

Źródło: Opracowanie własne

Zgodnie z zakresem tematycznym zadań publicznych, określonym w regulaminie budżetu obywatelskiego, poszczególne projekty zadań można podzielić na trzy rodzaje, tj. wzbogacenie infrastruktury miejskiej, poprawienie warunków życia i funkcjonowania mieszkańców oraz wydarzeń o charakterze prospołecznym, kulturowym, oświatowym lub sportowym. Analizując ilość złożonych zadań przyjętych pod głosowanie mieszkańców pod względem rodzaju wnioskować można, iż podobnie jak w pierwszej edycji b.o. największe oczekiwania nowosądeczan ukierunkowane są na poprawę ich warunków życia i funkcjonowania poprzez budowę placów zabaw, boisk sportowych i siłowni na wolnym

powietrzu (70% w stosunku do wszystkich przyjętych pod głosowanie projektów). Zadania powyższe związane są przede wszystkim z aktywną formą spędzania wolnego czasu. Natomiast duży spadek zaobserwować można w obszarze wydarzeń o charakterze prospołecznym, kulturalnym, oświatowym i sportowym, gdzie wyniósł on zaledwie 5 % (w pierwszej edycji b.o. udział tego rodzaju zadań kształtował się na poziomie 13,5%). Przyczyną takiego stanu może być fakt, iż wydarzenia o charakterze prospołecznym czy kulturalnym dotyczą zadań ogólnomiejskich, natomiast w drugiej edycji b.o. zdecydowanie można zaobserwować wyższe zapotrzebowanie na realizację zadań o charakterze lokalnym oraz większe zaangażowanie środowisk osiedlowych.

Tabela 3: Rodzaj projektów zadań przyjętych pod głosowanie ogółu mieszkańców

ZAKRES TEMATYCZNY ZGŁOSZONYCH ZADAŃ	ODSETEK ZADAŃ DANEGO RODZAJU
Wzbogacenie infrastruktury miejskiej poprzez budowę, rozbudowę lub modernizację jej elementów (m.in. budowa lub modernizacja parkingów, kładek i ciągów pieszych, budowa lub remont chodników)	25%
Działania służące poprawie warunków życia i funkcjonowania mieszkańców (m.in. siłownie na wolnym powietrzu, place zabaw dla dzieci, młodzieży i dorosłych, boiska wielofunkcyjne, system informacji mieszkańców o stanie zanieczyszczenia powietrza)	70%
Wydarzenia o charakterze prospołecznym, kulturalnym, oświatowym lub sportowym (m.in. popularyzacja kultury fizycznej poprzez szkolenia w zakresie piłki nożnej, organizacja obozów szkoleniowych dla młodzieży)	5%

Źródło: Opracowanie własne

Szczegóły głosowania uregulowano **Zarządzeniem Nr 156/2016 Prezydenta Miasta Nowego Sącza z dnia 25 maja 2016 r.** w sprawie trybu przygotowania, przeprowadzenia i ustalenia wyników głosowania nad budżetem obywatelskim Miasta Nowego Sącza na 2017 r. W celu umożliwienia głosowania wszystkim mieszkańcom miasta, opracowano **Zarządzenie Nr 157/2016 Prezydenta Miasta Nowego Sącza z dnia 25 maja 2016 r.** w sprawie wykazu punktów głosowania nad budżetem obywatelskim. W związku z powyższym wyznaczono 3 stałe punkty głosowania czynne od poniedziałku do piątku w godz. od 7.30 do 15.30 oraz w soboty i w niedzielę w godz. od 9.00 do 13.00. W porównaniu z poprzednią edycją zrezygnowano z czwartego punktu stałego mieszczącego się w siedzibie Wydziału Komunikacji i Transportu Urzędu Miasta przy ul. Wyspiańskiego 22 z uwagi na brak zainteresowania nowosądeczan oddaniem głosu w tym punkcie. Ponadto ustalono 24 przenośne punkty głosowania na osiedlach miasta Nowego Sącza czynnych w dniach od 30 czerwca do dnia 1 lipca (2 dni) w godz. od 17.00 do 19.00. W poprzedniej edycji b.o.

głosowanie w przenośnych punktach trwało 3 dni, skrócenie tego terminu podyktowane było zbyt małą ilością oddanych głosów w ostatnim trzecim dniu (wszyscy zainteresowani oddali swoje głosy w dwóch pierwszych dniach głosowania). Wykaz punktów podano do publicznej wiadomości w formie OBWIESZCZENIA Prezydenta Miasta Nowego Sącza z dnia 25 maja 2016 r.

Zgodnie z **Zarządzeniem Nr 158/2016 Prezydenta Miasta Nowego Sącza z dnia 25 maja 2016 r.** w sprawie ogłoszenia głosowania nad budżetem obywatelskim Miasta Nowego Sącza na 2017 r., głosowanie przeprowadzono w okresie od 25 czerwca do 2 lipca 2016 r. (8 kolejnych dni, w tym dwa weekendy).

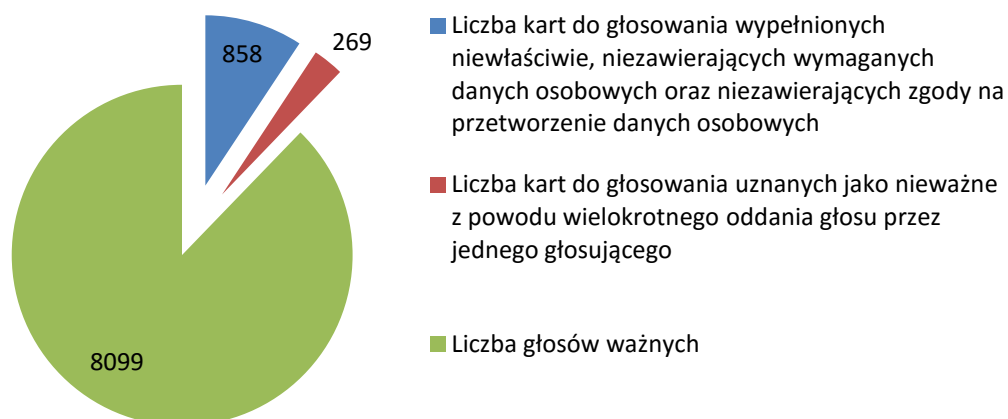
Administratorem danych osobowych przetwarzanych w ramach budżetu obywatelskiego był Urząd Miasta Nowego Sącza, a ich podanie było niezbędne do zweryfikowania, czy osoby głosujące są do tego uprawnione. Odbiorcami tych danych byli upoważnieni pracownicy Urzędu Miasta Nowego Sącza. Otrzymane z systemu głosy zostały przekazane do weryfikacji przez pracowników Wydziału Spraw Obywatelskich. Głosy zebrane drogą papierową zostały przepisane do arkusza Excell i skojarzone z głosami przesłanymi drogą internetową w celu weryfikacji, czy ktoś z głosujących nie oddał głosu dwa razy (np. papierowo i przez internet). Stworzono elektroniczną listę mieszkańców, którzy wzięli udział w głosowaniu, i na podstawie której Komisja mogła stwierdzić ważność głosowania. Karty do głosowania były liczone a następnie weryfikowane pod względem formalnym. Nie oddano ani jednego głosu w formie zeskanowanej wypełnionej karty go głosowania i podpisanej elektronicznie w systemie e-puap. Ustalono karty do odrzucenia z następujących powodów: wypełnionych niewłaściwie, niezawierających wymaganych danych osobowych bądź niezawierających zgody na przetwarzanie danych osobowych; oddania przez głosującego więcej niż jednego głosu; oddania głosu przez osoby nieuprawnione (nie będące mieszkańcami Nowego Sącza lub nie mające ukończonych 18 lat w momencie oddawania głosu). Pozostałe głosy były ważne.

Z prac Komisji ds. głosowania został sporządzony i przedłożony Prezydentowi Miasta **Protokół wyników głosowania nad budżetem obywatelskim Miasta Nowego Sącza na 2017 rok.** Z protokołu wynikało, iż liczba osób biorących udział w głosowaniu wyniosła 9 226 (wymagane min. 3 000 osób) dlatego Komisja ds. głosowania nad budżetem obywatelskim stwierdziła ważność głosowania. Warto zwrócić uwagę na fakt, iż w roku poprzednim

podczas pierwszej edycji budżetu obywatelskiego w głosowaniu brało udział 16 205 osób. Spadek liczby osób głosujących o ok. 43% można uzasadnić ogólną tendencją spadkową drugich edycji budżetów obywatelskich organizowanych w innych miastach, krótkim terminem pomiędzy pierwszą a drugą edycją b.o. Ponadto daje to sygnał do podjęcia w przyszłości większych wysiłków ze strony organizatora do dotarcia z kampanią informacyjną do jak największej liczby mieszkańców Miasta Nowego Sącza.

Ustalono, iż liczba kart do głosowania wypełnionych niewłaściwie, niezawierających wymaganych danych osobowych oraz niezawierających zgody na przetworzenie danych osobowych wyniosła 1 127 i podobnie jak w roku poprzednim stanowiła ok. 12% w stosunku do wszystkich zebranych kart. Liczba kart uznanych jako nieważne z powodu wielokrotnego oddania głosu przez jednego głosującego wyniosła 269, co stanowi niecałe 3% w stosunku do wszystkich zebranych kart. W roku poprzednim odsetek wielokrotnego oddania głosu przez jednego głosującego wyniósł 8%, stąd wnioskować można, że spadek o 5 punktów procentowych świadczy o rosnącej wiedzy mieszkańców Miasta na temat zasad głosowania do budżetu obywatelskiego.

Wykres 3: Wyniki głosowania pod względem ważności oddanych głosów (w liczbach)

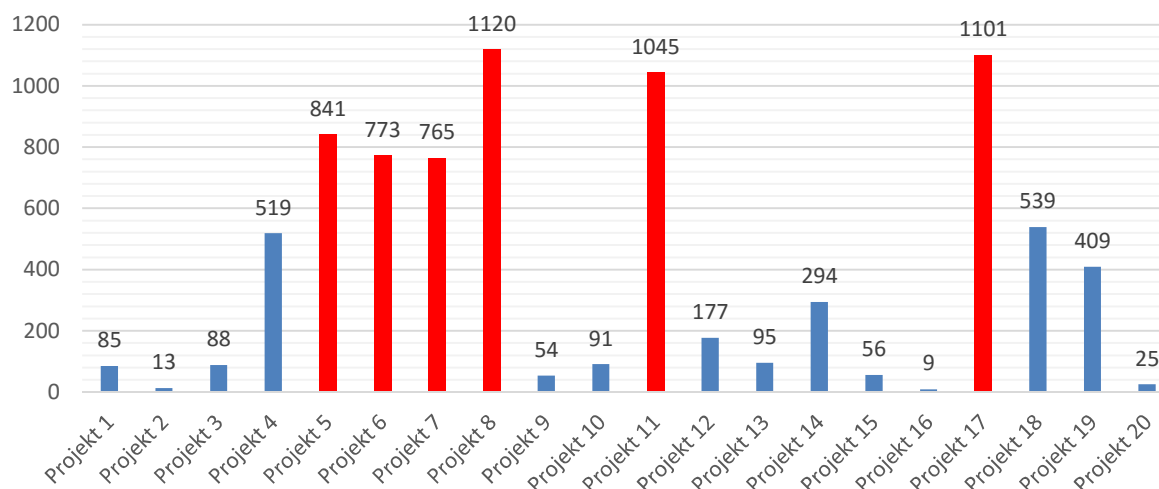

Źródło: Opracowanie własne

W związku z powyższym liczba głosów oddanych ważnie w głosowaniu nad budżetem obywatelskim na 2017 rok wyniosła 8 099. Na podstawie protokołu Komisja ustaliła listę zadań do realizacji w kolejności największej liczby oddanych głosów na dane zadanie. **Zarządzeniem Nr 343/2016 Prezydenta Miasta Nowego Sącza z dnia 31 sierpnia 2016 r.** zatwierdzono wyniki głosowania wraz z podaniem do publicznej wiadomości zadań wybranych do realizacji.

Wśród ważnie oddanych głosów największą popularnością cieszyły się projekty zadań o numerach: 8 pn. „Wykonanie ogólnodostępnego placu zabaw w dzielnicy Biegonice i Dąbrówka” z ilością oddanych głosów w wysokości 1 120 oraz 17 pn. „Boisko wielofunkcyjne (koszykówka i siatkówka) dla uczniów Zespołu Szkół Podstawowo-Gimnazjalnych Nr 1 i mieszkańców Osiedla Nawojowska” z ilością oddanych głosów w wysokości 1 101 co stanowi dla każdego z zadań po ok. 14% wszystkich głosów ważnych. Na trzecim miejscu znalazł się projekt nr 11 pn. „Budowa obiektu sportowo-rekreacyjnego na terenie osiedla Barskie” z liczbą głosów ważnych w wysokości 1 045, i odsetkiem porównywalnym do dwóch pierwszych zadań bo wynoszącym ok. 13% wszystkich ważnie oddanych głosów. Następne zadania zakwalifikowane do realizacji w ramach budżetu obywatelskiego, z odsetkiem wszystkich głosów oddanych ważnie wynoszącym dla każdego zadania z osobna ok. 10% noszą nazwy: „Chodnik dla pieszych przy ul. Mała Poręba” z ilością oddanych głosów w wysokości 841 oraz „I: Siłownia pod chmurką, II: Plac zabaw dla dzieci (os. Zabetcze)” z ilością oddanych głosów w wysokości 773. Wszystkie ww. zadania mają charakter inwestycyjny i wyczerpują pulę środków przeznaczoną na budżet obywatelski w 2017 r. Poniższa tabela przedstawia liczbę głosów oddanych ważnie na poszczególne zadania, w tym kolorem czerwonym zaznaczono projekty zadań wybrane do realizacji w 2017 r.

Wykres 4: Liczba głosów ważnych oddanych na poszczególne zadania

Źródło: Opracowanie własne

Analizując ilość głosów oddanych przez mieszkańców Nowego Sącza na poszczególne zadania w podziale na ich rodzaj wynikający z zakresu tematycznego określonego w regulaminie b.o., tj. wzbogacenie infrastruktury miejskiej, poprawienie warunków życia i funkcjonowania mieszkańców oraz wydarzeń o charakterze prospołecznym, kulturowym, oświatowym lub sportowym wnioskować można, iż największą popularnością cieszyły się zadania z zakresu poprawy warunków życia i funkcjonowania mieszkańców (78,6% 64,7% w stosunku do wszystkich ważnie oddanych głosów, tj. wzrost o 13,9 punktów procentowych w porównaniu do I edycji). Powyższe pokrywa się również z oczekiwaniami mieszkańców uwidocznionych w rodzajach wniosków, co zobrazowane zostało w tabeli 3.

Tabela 4: Rodzaj projektów zadań, na które mieszkańcy oddali swoje głosy

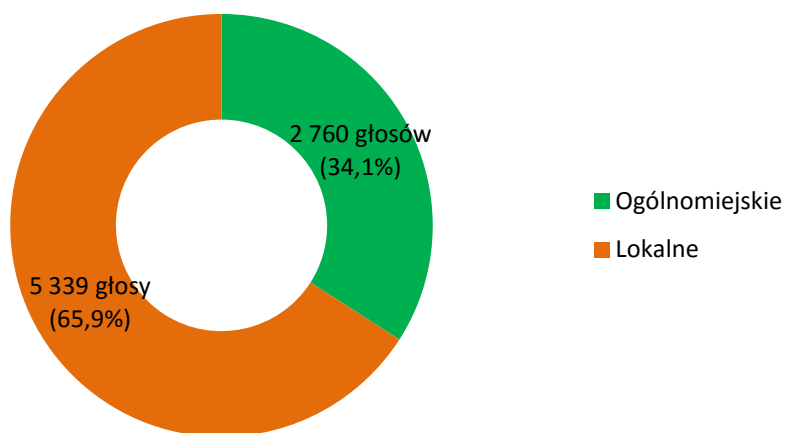
ZAKRES TEMATYCZNY POSZCZEGÓLNYCH ZADAŃ	ODSETEK ZADAŃ DANEGO RODZAJU
Wzbogacenie infrastruktury miejskiej poprzez budowę, rozbudowę lub modernizację jej elementów (m.in. budowa lub modernizacja parkingów, kładek i ciągów pieszych, budowa lub remont chodników)	21,2%
Działania służące poprawie warunków życia i funkcjonowania mieszkańców (m.in. siłownie na wolnym powietrzu, place zabaw dla dzieci, młodzieży i dorosłych, boiska wielofunkcyjne, system informacji mieszkańców o stanie zanieczyszczenia powietrza)	78,6%
Wydarzenia o charakterze prospołecznym, kulturalnym, oświatowym lub sportowym (m.in. popularyzacja kultury fizycznej poprzez szkolenia w zakresie piłki nożnej, organizacja obozów szkoleniowych dla młodzieży)	0,2%

Źródło: Opracowanie własne

Za wzbogaceniem infrastruktury miejskiej poprzez m.in. budowę nowych parkingów czy chodników najczęściej głosów oddali mieszkańcy Nowego Sącza w przedziale wiekowym 35-44 lat oraz w wieku powyżej 65 lat. Wiąże się to z pewnością z wysokim zapotrzebowaniem mieszkańców Miasta na miejsca parkingowe oraz z poprawą bezpieczeństwa na drogach i chodnikach miejskich. Z kolei w drugiej edycji b.o. niewielkim zainteresowaniem cieszyły się działania związane ze zorganizowaniem w mieście różnych koncertów i festiwali (zaledwie 0,2% wszystkich głosów ważnych), co spowodowane było niewątpliwie brakiem interesujących wniosków z propozycjami zadań.

Głosy oddane ważne przez mieszkańców Nowego Sącza w podziale na zadania lokalne i ogólnomiejskie przedstawiają się w sposób następujący: na 13 zadań lokalnych oddano łącznie 5 339 głosy (ok. 65,9% wszystkich głosów) natomiast na 7 zadań o charakterze ogólnomiejskim oddano łącznie 2 760 głosów (czyli ok. 34,1% wszystkich głosów).

Wykres 5: Głosy oddane ważne na zadania z podziałem na lokalne i ogólnomiejskie

Źródło: Opracowanie własne

Na powyższe wyniki wpływ miały przede wszystkim dwa zwycięskie projekty, tj. nr 8 pn. „Wykonanie ogólnodostępnego placu zabaw w dzielnicy Biegonice i Dąbrówka” oraz drugi w kolejności pod względem liczby uzyskanych głosów projekt nr 17 pn. „Boisko

wielofunkcyjne (koszykówka i siatkówka) dla uczniów Zespołu Szkół Podstawowo-Gimnazjalnych Nr 1 i mieszkańców Osiedla Nawojowska”, gdyż oba te projekty z łączną liczbą głosów 2 221 (27% wszystkich ważnych głosów) miały charakter ogólnomiejski.

Z wszystkich głosów oddanych ważnie w liczbie 8 099, w formie papierowej było 7 625 (94,1%), natomiast oddanych poprzez internet było 474 (5,9%).

Urząd Miasta Nowego Sącza już w I edycji b.o. umożliwił mieszkańcom możliwość oddania swojego głosu przez stronę www będącą „Elektroniczną kartą do głosowania do Budżetu Obywatelskiego”.

W tym celu w środowisku informatycznym Urzędu Miasta Nowego Sącza utworzono dedykowany serwer www i bazodanowy, na którym zainstalowano oprogramowanie do badań internetowych. Oprogramowanie zostało specjalnie zmodyfikowane na potrzeby głosowania. W związku z danymi osobowymi, które były przetwarzane w systemie informatycznym zwiększono zakres bezpieczeństwa informatycznego.

Formularz do głosowania zawierał obowiązkowe pola do wypełnienia takie same jak w karcie do głosowania tj.: Imię, Nazwisko, Nr PESEL, imię matki osoby głosującej, nr zadania/projektu.

Zaznaczyć należy, że przy II edycji budżetu obywatelskiego, podobnie jak w edycji pierwszej, zdecydowanie przeważała forma głosowania w wersji papierowej. Odsetek głosów oddanych poprzez internet stanowił zaledwie 5,8% w stosunku do wszystkich oddanych głosów, przy udziale procentowym tych głosów w wysokości 94,2% oddanych w formie papierowej. Najwięcej głosów z wykorzystaniem internetu oddano na projekt nr 17 pn. „Boisko wielofunkcyjne (koszykówka i siatkówka) dla uczniów Zespołu Szkół Podstawowo-Gimnazjalnych Nr 1 i mieszkańców Osiedla Nawojowska”, choć odsetek wyniósł zaledwie 7,2% wszystkich głosów oddanych ważnie na to zadanie. Reasumując stwierdzić można, iż papierowa forma głosowania nadal jest dla mieszkańców Miasta Nowego Sącza najczęściej praktykowana.

Na zakończenie wspomnieć należy, iż wszystkie karty do głosowania zostały odpowiednio zgrupowane i pakowane w osobne pakiety. Do przechowywania kart do głosowania wykorzystano zabezpieczone pomieszczenie dla głosów oddanych w formie papierowej oraz zabezpieczoną bazę danych dla głosów oddanych w formie elektronicznej.